Image not found or type unknown

Udział lekarzy i lekarzy dentystów w szkoleniach w roli wykładowcy

Naczelna Rada Lekarska na posiedzeniu 28 stycznia 2022 r. przyjęła:

UCHWAŁA Nr 3/22/VIII

NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ

z dnia 28 stycznia 2022 r.

w sprawie obowiązków lekarzy i lekarzy dentystów uczestniczących w szkoleniach w roli wykładowcy

Na podstawie art. 5 pkt 2 i 14 oraz art. 39 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1342), uchwala się, co następuje:

§ 1.

1. Lekarz, lekarz dentysta nie może uczestniczyć w roli wykładowcy w praktycznych szkoleniach, dotyczących udzielania świadczeń zdrowotnych lub wykonywania procedur medycznych, jeśli uczestnikami takiego zdarzenia mają być osoby niemające uprawnień do udzielania świadczeń lub wykonywania procedur medycznych, będących przedmiotem szkolenia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 nie dotyczy udziału lekarza i lekarza dentysty w roli wykładowcy w ramach:
   a. szkolenia przeddyplomowego i podyplomowego zawodów medycznych,
   b. kursów pomocy przedmedycznej oraz
   c. szkoleń, w ramach których ogólny opis procedur i świadczeń, o których mowa w ust. 1 jest elementem wzbogacającym efekty kształcenia w zawodach niemedycznych lub wykładów, których tematem jest zaznajomienie słuchaczy ze zdobyczami nauk medycznych.

§ 2.

Zakaz, o którym mowa w § 1 istnieje niezależnie od trybu szkolenia i podmiotu będącego jego organizatorem.

§ 3.

Lekarz, lekarz dentysta ma prawo zwrócić się do okręgowej rady lekarskiej, której jest członkiem lub na terenie której ma dojść do szkolenia, o którym mowa w §1, albo do Naczelnej Rady

Lekarskiej o wyjaśnienie wątpliwości co do uprawnień poszczególnych grup zawodowych do udzielania świadczeń zdrowotnych lub wykonywania procedur medycznych.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997r. Nr 78, poz. 483) oraz art. 5 pkt 2 i 14 ustawy z 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2021 r., poz. 1342), samorząd lekarzy i lekarzy dentystów ma za zadanie sprawować pieczę nad należytym i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza i lekarza dentysty oraz podejmować działania na rzecz ochrony zawodu lekarza, w tym występować w obronie godności zawodu lekarza oraz interesów indywidualnych i zbiorowych członków samorządu lekarzy. Do kompetencji Naczelnej Rady Lekarskiej – zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ww. ustawy o izbach lekarskich – należy sprawowanie pieczy nad należytym i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza przez członków samorządu lekarzy, upowszechnianie zasad etyki lekarskiej oraz dbanie o ich przestrzeganie oraz reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych członków samorządu lekarzy.

Działając w granicach cytowanych wyżej przepisów prawa, a także czyniąc zadość postanowieniom art. 5 Kodeksu Etyki Lekarskiej, samorząd lekarski - czuwając nad przestrzeganiem zasad etyki i deontologii lekarskiej oraz zachowaniem godności zawodu przez wszystkich członków samorządu lekarskiego - uznaje za konieczne uporządkowanie kwestii uczestniczenia lekarzy i lekarzy dentystów w roli wykładowcy w praktycznych szkoleniach, dotyczących udzielania świadczeń zdrowotnych lub wykonywania procedur medycznych, jeśli uczestnikami takiego zdarzenia mają być osoby niemające uprawnień do udzielania świadczeń lub wykonywania procedur medycznych, będących przedmiotem szkolenia. Zakres tematyczny szkoleń objętych niniejszą uchwałą dotyczy szkoleń praktycznych do wykonywania wszelkich procedur medycznych i wszelkich świadczeń zdrowotnych w sytuacji, kiedy osoba lub osoby uczestniczące w szkoleniu nie mają do wykonywania tych czynności uprawnień. Przez szkolenia o charakterze praktycznym rozumie się wszelkie szkolenia na podstawie których osoby szkolone uzyskują określone umiejętności.

Zdaniem Naczelnej Rady Lekarskiej szkolenie przez kogokolwiek osób nieposiadających uprawnień do wykonywania procedur medycznych lub udzielania świadczeń zdrowotnych **jest zjawiskiem negatywnym, w wielu przypadkach przyczyniającym się do naruszania przez szkolone osoby przepisów prawa,** w tym postanowień art. 58 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 790 z późn. zm.) – przepis ten penalizuje udzielanie bez uprawnień świadczeń zdrowotnych polegających na rozpoznawaniu chorób oraz ich leczeniu.

Szkolenie przeprowadzane przez lekarzy ma niekorzystny efekt w postaci legitymizowania ewentualnej późniejszej działalności osób szkolonych poprzez tworzenie błędnego wrażenia legalności i dopuszczalności wykonywania przez nie tych procedur czy świadczeń, wywodzonego właśnie z faktu, że szkolenie prowadził lekarz lub lekarz dentysta.

Najczęściej występującym przykładem wchodzenia przez osoby szkolone w obszar nieuprawnionej działalności leczniczej jest medycyna estetyczna oraz świadczenia udzielane pacjentom stomatologicznym.

Naczelna Rada Lekarska prowadzi konkretne działania systemowe w zakresie uporządkowania kwestii medycyny estetycznej. Przypomnieć należy, iż 29 stycznia 2021 r. Naczelna Rada Lekarska podjęła uchwałę Nr 5/21/VIII Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie przyjęcia projektu zmian w ustawie o działalności leczniczej i projekcie ustawy o wyrobach medycznych oraz stanowisko Nr 1 /21/VIII Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia definicji medycyny estetycznej, które to dokumenty zostały przekazane Ministrowi Zdrowia przy piśmie z dnia 3 lutego 2021 r. (znak: NRL-ZRP.0212.1308.2021.BW; NRL-ZRP.KW-00177.2021).

Kolejnym efektem prac nad uporządkowaniem kwestii dotyczących medycyny estetycznej było stanowisko Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej Nr 48/21/P-VIII z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie uprawnień do wykonywania procedur wchodzących w skład zabiegów z zakresu medycyny estetycznej. Stanowisko to, opatrzone przywołanymi w nim materiałami, dostępne jest na stronie

nil.org.pl, na podstronie serwisu www dedykowanej medycynie estetycznej. Pod tym samym adresem można znaleźć pozostałe ważne informacje dotyczące działań Naczelnej Rady Lekarskiej związane z medycyną estetyczną.

Do intensyfikacji pracy nad uporządkowaniem tej gałęzi medycyny skłoniły Naczelną Radę Lekarską w bieżącej kadencji przede wszystkim sygnały o skali prowadzonej nieuprawnionej działalności leczniczej przez osoby nie wykonujące zawodów medycznych. M.in. lekarze specjaliści dermatolodzy w licznych wystąpieniach kierowanych do NRL wskazywali, iż znaczną część ich aktywności na polu medycyny estetycznej pochłania leczenie powikłań po nieudanych zabiegach.

Nie bez znaczenia jest też zaobserwowana narracja części środowiska branży beauty sugerująca, iż z wyroków sądów powszechnych wynika brak uregulowań prawnych sytuacji, w której przedmiotem działania jest poprawa urody, a wnoszącym o wykonanie takiego zabiegu jest osoba, której nie można przypisać choroby. W ocenie samorządu lekarskiego jest to teza niezasadna, gdyż upoważniałaby osobę - bez żadnego medycznego wykształcenia - do wykonania dowolnie inwazyjnej procedury tylko dlatego, że osobie poddającej się tej procedurze nie można przypisać choroby. Ponadto we wspomnianym stanowisku Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej z 15 kwietnia 2021 r. NRL udowadnia, że nawet mimo braku określenia i uregulowania wprost w przepisach prawa statusu medycyny estetycznej, składowe tych zabiegów są procedurami czysto medycznymi.

Warto również wspomnieć o uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 26 maja 2021 r. (sygn. I KK 23/21), które to orzeczenie - w ocenie samorządu lekarskiego – zamyka dyskusję nad głoszoną przez część środowiska kosmetologicznego wspomnianą tezą o braku wystarczających uregulowań prawnych. Sąd ten wskazał, iż z definicji świadczenia zdrowotnego wynikającej z art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy o działalności leczniczej wynika, *że pojęcie świadczeń zdrowotnych, oprócz działań służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia obejmuje także „inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia" lub „inne działania medyczne wynikające z przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania".*

Do chaosu prawnego w przedmiotowej kwestii przyczynia się niespójna polityka władz publicznych, w szczególności kuratorów oświaty, udzielających akredytacji kursom doskonalenia zawodowego z medycyny estetycznej adresowanym do osób bez wykształcenia medycznego oraz prowadzonych również przez osoby nie wykonujące żadnego zawodu medycznego.

Uchwała nie dotyczy:

a. szkolenia przeddyplomowego i podyplomowego zawodów medycznych, - przy czym użyty w niniejszej uchwale termin „zawody medyczne" nie obejmuje zawodów wymienionych w projekcie ustawy z 20 stycznia 2022 r. o niektórych zawodach medycznych;
b. kursów pomocy przedmedycznej oraz
c. wykładów, w ramach których ogólny opis procedur i świadczeń, o których mowa w ust. 1 jest elementem wzbogacającym zasób wiedzy szkolenia w zawodach niemedycznych lub wykładów, których tematem jest zaznajomienie słuchaczy ze zdobyczami nauk medycznych.

Podjęcie uchwały Naczelnej Rady Lekarskiej w sprawie obowiązków lekarzy i lekarzy dentystów uczestniczących w szkoleniach w roli wykładowcy o treści proponowanej w przedłożonym projekcie, przyczyni się do wyeliminowania nieetycznych zachowań lekarzy i lekarzy dentystów, podważających zaufanie do zawodu.